

Saksbehandlar: Sigrid Ølmheim
Sak nr.: 20/8368-11

Heilskapleg risiko- og sårbarheitsanalyse for Sogndal kommune

Rådmannen rår formannskapet til å gje slik tilråding:

Formannskapet rår kommunestyret til å gjere slikt vedtak:

Heilskapleg risiko- og sårbarheitsanalyse (ROS-analyse) for Sogndal kommune vert vedteken slik den ligg føre. Den heilskapelege ROS- analysen vert med det forankra i kommunestyret i samsvar med krav i Sivilbeskyttelseslova §14 og Forskrift om beredskapsplikt §2.

ROS-analysen, inkl. akseptkriteria, vert lagt til grunn for det førebyggjande risiko- og sårbarheitsarbeidet i kommunen, herunder utarbeiding av kommunale planer og beredskapsplan for kriseleiing.

Vedlegg:

Heilskapleg risiko- og sårbarheitsanalyse for Sogndal kommune

Andre relevante dokument i saka:

Planprogrammet for samfunnsplanen, vedteke i sak 81/20 i kommunestyret 10.09.2020.

SAKSFRAMSTILLING

1. Samandrag

Den heilskapelege ROS-analysen vurderer sannsyn for og konsekvensar av uønskte hendingar og korleis desse kan påverke Sogndal kommune og tenestene som kommunen yter. Analysen syner høg risiko for 12 av 20 hendingar i kategorien liv og helse, 1 av 20 hendingar i kategorien ytre miljø, 9 av 20 hendingar i kategorien materielle verdiar, og 7 av 20 hendingar i kategorien stabilitet.

Som del av analysen er det utarbeidd akseptkriteria for risiko og sårbarheit, som fastset kva risiko me aksepterer i Sogndal kommune.

Analysen dannar grunnlaget for det vidare arbeidet med samfunnstryggleik og beredskap i Sogndal kommune. Rådmannen tilrår å utarbeide ei oversikt over naudsynte tiltak og deretter etter behov innlemme mål og tiltak i kommunen sine overordna planar, økonomiplan, budsjett og verksemdsplanar.

2. Bakgrunn for saka

Sogndal kommune har i perioden september–desember 2020 utarbeidd ein heilskapleg risiko- og sårbarheitsanalyse (ROS-analyse). Konsulent for oppdraget var Norconsult AS.

I følgje sivilbeskyttelseslova § 14 pliktar kommunen å kartlegge kva uønskte hendingar som kan skje i kommunen, vurdere sannsynet for desse og korleis dei i så fall kan påverke kommunen. Resultatet av dette arbeidet skal vurderast og samanstillast i ein heilskapleg risiko- og sårbarheitsanalyse. Forskrift om kommunal beredskapsplikt set krav til utarbeiding av analysen.

Planprogrammet for samfunnsplanen slår fast at kommunen skal utarbeide ei ROS-analyse som del av arbeidet med samfunnsplanen. Analysen er utarbeidd i samsvar med krava i lov og forskrift.

3. Vurderingar og konsekvensar

Akseptkriteria

Sogndal kommune må fastsette kva risiko me aksepterer ved uønskte hendingar, til bruk i arbeidet med risiko- og sårbarheit i kommunen.

Sannsynet for at ei hending kan skje og konsekvensen av at ho skjer gir til saman risikoen ved hendinga. I arbeidet med ROS-analysen er det fastsett kategoriar for sannsyn og konsekvens (kap. 2.4.2 i ROS-analysen). Sannsynet er kor ofte ei uønskt hending er venta å skje, medan konsekvens viser omfanget av hendinga dersom ho skjer, og er delt inn i kategoriar for liv og helse, ytre miljø, materielle verdiar/samfunnsverdiar og stabilitet.

Hendingane vert plasserte i ei risikomatrise, som er delt inn i grøn, gul og raud kategori. Hendingar i grøn og gul kategori har akseptabel risiko, der tiltak likevel bør eller må vurderast, medan hendingar i raud kategori har uakseptabel risiko, der førebyggjande tiltak er heilt naudsynte.

Fastsetting av akseptkriteria for Sogndal kommune

Akseptkriteria er utarbeidde ut frå kva risiko det er vanleg for ein kommune å akseptere og kva risiko det er mogleg eller realistisk å førebyggje mot. Hendingar med følgjande sannsyn og konsekvens er vurderte å gi ein akseptabel risiko (grøn eller gul kategori):

Hendingar som er venta å skje oftare enn kvart år, og har følgjande konsekvensar:

- Liv og helse: 1-2 skadde/sjuka
- Ytre miljø: Lokal miljøskade
- Materielle verdiar/samfunnsverdiar: Materielle skadar for 100 000 - 1 000 000 kr og ubetydeleg skade på eller tap av samfunnsverdiar
- Stabilitet: Lite tap av stabilitet. Kortare enn 1 dags varigheit, færre enn 50 personar evakuerte

Hendingar som er venta å skje kvart år til kvart 100. år, og har følgjande konsekvensar:

NB: To kategoriar er slått saman. Hendingar som er venta å skje kvart år til kvart 10. år ligg i gul kategori, der tiltak må vurderast.

- Liv og helse: 3-5 skadde/sjuka
- Ytre miljø: Regional miljøskade, restitusjonstid på inntil 1 år
- Materielle verdiar/samfunnsverdiar: Materielle skadar for 1 000 000 - 10 000 000 kr og kortvarig skade på eller tap av samfunnsverdiar
- Stabilitet: Middels tap av stabilitet. 1-2 dagar varigheit, 50-200 personar evakuerte

Hendingar som er venta å skje kvart 100. år til kvart 1000. år, og har følgjande konsekvensar:

- Liv og helse: 5-10 skadde/sjuka, 1-5 dødsfall
- Ytre miljø: Regional miljøskade, restitusjonstid på inntil 10 år
- Materielle verdiar/samfunnsverdiar: Store materielle skadar for 10 000 000 - 100 000 000 kr og skade på eller tap av samfunnsverdiar med noko varigheit.
- Stabilitet: Stort tap av stabilitet. 2-4 dagar varigheit, 200-500 personar evakuerte

Hendingar som er venta å skje skjeldnare enn kvart 1000. år, og har følgjande konsekvensar:

- Liv og helse: Fleire enn 10 skadde/sjuka, fleire enn 5 dødsfall
- Ytre miljø: Irreversibel miljøskade
- Materielle verdiar/samfunnsverdiar: Svært store materielle skadar for meir enn 100 000 000 kr og varige skadar på eller tap av samfunnsverdiar.
- Stabilitet: Svært stort tap av stabilitet. Meir enn 4 dagar varigheit, meir enn 500 personar evakuerte

Hendingar med konsekvensar som er verre enn dei i grøn og gul kategori hamnar i raud kategori og krev førebyggjande tiltak.

Risikobilete for Sogndal kommune

Risikoanalysen har teke føre seg uønskte hendingar som vil kunne utløyse krisestab i kommunen.

Analysen av dei uønskte hendingane for Sogndal kommune syner uakseptabel risiko (raud kategori) for 12 av 20 hendingar i kategorien liv og helse, 1 av 20 hendingar i kategorien ytre miljø, 9 av 20 hendingar i kategorien materielle verdiar, og 7 av 20 hendingar i kategorien stabilitet.

Uakseptabel risiko er knytt til følgjande hendingar:

- Pandemi og epidemi
- Skred og ras
- Akutt ureining
- Langvarig bortfall av kraftforsyning, drikkevassforsyning og elektronisk kommunikasjon, samt forsyningssvikt av mat, medisin og drivstoff
- Skogbrann som truar bustader og/eller teknisk infrastruktur og brann i stor bygning eller tunell
- Skips- eller ferjeulukke, stor vegtrafikkulukke, luftsfartsulukke og alvorleg ulukke i institusjon, m.a. skule eller barnehage
- Vald og terror

Hendingar med stor sårbarheit

Sårbarheit er kommunen si manglande evne til å motstå verknaden av hendingar, og til å rette opp att normaltilstand etter at hendinga har skjedd.

Geografiske tilhøve gjer at Sogndal kommune er relativt sårbar ovanfor snø-, jord- og flaumskred og steinsprang. Dette er hendingar som kan gje helseskade og tap av liv, og det kan øydeleggje samfunnskritisk infrastruktur som t.d. vegar, vasstiltørsel og leidningsnett. Det er avdekket ei sårbarheit for ekstremvær og stormflo, som vil kunne påverke framkommelegheit. Sterk vind vil i tillegg kunne påverke kraftforsyning, medan ekstremnedbør også vil kunne påverke vatn og avlaup. Langvarig straumbrot er ein betydeleg sårbarheitsfaktor for kommunen si evne til å utføra sine lovpålagde og naudsynte tenester. Eit langvarig straumbrot vil påverke alle kommunen sine verksemder/einingar og det vil vere spesielt kritisk for helse/omsorg samt tekniske og driftsmessige oppgåver. Dei kritiske samfunnsfunksjonane som vert mest påverka av dei vurderte uønskte hendingane er helse- og omsorgssektoren og naud- og redningstenester. Framkommelegheit vert også påverka i stor grad.

Oppfølging av ROS-analysen

ROS-analysen føreslår risikoreduserande tiltak for kvar einskild hending der dette er aktuelt, og legg opp til at kommunen utarbeider ein plan for oppfølging av avdekket risiko. Rådmannen tilrår at tiltaka vert sett i samanheng med styringsdokumenta i kommunen, og at det i staden for ein plan vert utarbeidd ei oversikt over naudsynte tiltak, som så vert innlemma i kommunen sine overordna planar, økonomiplan, budsjett og verksemdsplanar. Den politiske handsaminga av tiltaka vert såleis knytt til kommunen sitt planhjul.

4. Konklusjon

Rådmannen tilrår at kommune vedtek vedlagt heilskpeleg ROS-analyse, inkl. akseptkriteria, og med det forankrar denne i kommunestyret i samsvar med krav i Sivilbeskyttelseslova §14 og Forskrift om beredskapsplikt §2. ROS-analyse vil då bli lagt til grunn for det førebyggjande risiko- og sårbarheitsarbeidet i kommunen.